

ТЕМА: ЯК НЕ ПЕРЕТВОРИТИСЯ НА ЛІЛІПУТА?
(За романом Д. Свіфта «Мандри Гуллівера»)

МЕТА: розкрити алегоричний зміст війни між Ліліпутією та Блефуску; розвивати усне зв'язне мовлення; виховувати відразливе ставлення до війни; поглиблювати вміння учнів аналізувати текст; розвивати логічне мислення, навички роботи з текстом; виразне читання; виховувати гідне ставлення до особистості та своєї країни.

ОБЛАДНАННЯ: мультимедійна дошка, слайди, презентація, малюнки учнів, музичний запис шуму моря, тексти, підручники, картки, роздатковий матеріал, олівці, папір, стрічки, фізкультурний інвентар.

ТИП УРОКУ: урок-подорож з елементами гри та філософськими роздумами.

ХІД УРОКУ

Держави такі, які люди: вони
виростають

Із людських характерів.

Плато

Н

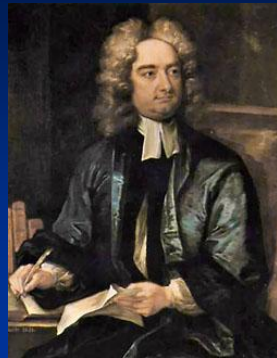
I. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ
(звучить музика)

- Чи замислювалися ви над тим, чому люди люблять подорожувати?

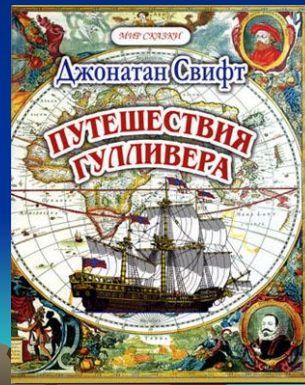
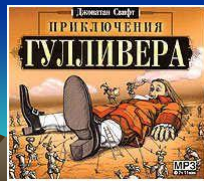
- Тож і ми продовжимо нашу мандрівку із героями роману Д.Свіфта «Мандри Гуллівера». Відкриваємо зошит мандрівника і записуємо дату відправлення у подорож. Назва подорожі:

«Як не перетворитися на ліліпута?» Візьмемо у нашу подорож девіз: «Держави такі, які люди: вони виростають із людських характерів»

Тема: ЯК НЕ ПЕРЕТВОРИТИСЯ НА ЛІЛПУТА?

Держави такі, які люди: вони виростають із людських характерів.
Платон

II. ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

1. Складання «асоціативного куца»

- Які асоціації у вас викликає слово ЛІЛІПУТ? (малюємо асоціативний малюнок: маленький, химерний, дивний і т.д.)

2. Бесіда за запитаннями:

- Цікаво, що слово «ліліпут» утворив сам Д.Свіфт від англійського слова (little), що означає – маленький та від італійського putta – зіпсований.

- Отже, хто такі ліліпути, на думку Д.Свіфта? (малі на зріст люди, які мають вади)

- Який зріст наших маленьких героїв? (6 дюймів = 15 см)

- Що означає мірка ДЮЙМ? (2,5 см)

- Як ви гадаєте, якою на зріст має бути людина?

- Питання про те, якою повинна бути людина, хвилювало і хвилює і письменників, і філософів, і звичайних людей. І це не випадково, адже якими ми будемо, таким буде і наше суспільство. Легко сказати, що треба бути хорошим, важче ним стати. Ось і відправився герой Д.Свіфта у далеку подорож.

- Хто головний герой роману?

- Скільки морських подорожей здійснив Гулливер?

- Ми знаємо, що море може бути ласкаве і тихе, а іноді бурхливе і страшне.

- Зачитайте, як море зустріло нашого героя під час першої мандрівки?

- Жителі фантастичної країни ЛІЛІПУТІІ, куди потрапив Лемюель Гуллівер, надто маленькі. Вони дуже метушливі, нагадують чимось комах, але живуть за людськими законами та звичаями, розв'язують людські проблеми.

3. Розгляд схеми:

- Давайте згадаємо ці закони та звичаї.
(«Закони та звичаї ліліпутів»).

«ЗАКОНИ ТА ЗВИЧАЇ ЛІЛІПУТІВ»

1. На державну посаду призначаються за моральними якостями, а не за здібностями.

2. Забороняється розбивати яйце з тупого кінця.

3. Забирати дітей від батьків і виховувати в закритих закладах.
(Ваше особисте ставлення до цього закону?).

4. Призначати на державні посади тих, хто добре танцює на канаті.

5. Державні нагороди вручати за стрибки через палицю і плазування під нею.

- Чи подобаються вам закони Ліліпутії? Чому?

- Які з цих законів та звичаїв ви б упровадили б у життя в нашій країні?

4. Зупинка «Ігрова»

- Давайте перевіримо, можливо ви просто не розумієте переваг цих законів.

ГРА «Я – НАЙСПРИТНІШИЙ»

(3 учні, палиця, Зстрічки – синя, червона, зелена. Треба переплигнути найвище і пролізти найнижче, як у країні Ліліпутії).

- Як ви вважаєте, за що треба нагороджувати вищими державними нагородами?

- У Ліліпутії є символ ПРАВОСУДДЯ. Зачитайте її опис. («Це була статуя у вигляді жінки із шістьма очима, у правій руці якої – розв'язаний мішок золота, а в лівій – меч»).

- Порівняйте образ Правосуддя в Ліліпутії та образ давньогрецької богині справедливості Феміди.

- Яке правосуддя вам подобається більше? Чому?

- А для чого існують закони? (Закони регулюють життя країни Гуманні закони сприяють нормальному життю і процвітанню нації)

- З першого погляду здається, що Ліліпутія нормальна країна, у якій існує порядок і благополуччя. Але, проаналізувавши всі закони, складається враження, що ми в країні кривих дзеркал, де все існуюче не відповідає звичним уявленням. Такі явища називаються ПАРАДОКСАМИ.

5. Словникова робота:

ПАРАДОКС (грецьк. Paradoxon – дивовижний, той, що суперечить здоровому глузду) – явище, яке не відповідає звичним уявленням.

- Розглянемо схему «Парадокси Ліліпутії».

- Щоб зобразити життя та викрити порядки в Ліліпутії, Д.Свіфт використовує прийом алегорії та сатири. Звернімося до словника понять, вміщеного у вашому підручнику на ст. 298 та 304. Зачитайте.

6. Робота з текстом:

- Які партії існують у Ліліпутії?

- Яка між ними різниця?

Зачитайте, як ще імператор країни ставився до них. Прихильником якої партії був він особисто?

7. Робота над характеристикою героїв (перевірка домашнього завдання).

- Ким же краще бути: Гуллівером чи ліліпутом? Порівняймо образи цих героїв. У вас було домашнє завдання – скласти сенкан до образу Гуллівера та імператора Ліліпутії. (учні зачитують сенкани, порівнюють образи).

- Який художній засіб використовує Д.Свіфт для порівняння Гуллівера та імператора Ліліпутії? (АНТИТЕЗУ). Дайте визначення.

8. «ЛІТЕРАТУРНА ВІКТОРИНА»

- У людини-Гори, як ліліпути називали головного героя, було багато речей, які зацікавили маленьких людей.

Гра « ВПІЗНАЙ ПРЕДМЕТ ЗА ОПИСОМ»

1. «Велика штуківина дуже дивної форми завбільшки з опочивальню його величності, з круглими краями й підвищенням посередині заввишки в зріст людини» (КАПЕЛЮХ).

2. «Машина з двадцятьма довгими палями, щось подібне до огорожі перед палацом»(ГРЕБІНЕЦЬ).

3. «Великий шмат цупкого полотна, який міг би правити за килим для парадної зали» (НОСОВА ХУСТИНКА).

9. Робота у групах

- Дивно, але велетень став маріонеткою у ліліпутів. Мабуть атмосфера підлабузництва вплинула і на Гуллівера, він пристосувався до певних умов життя.

- Доведіть, що життя Людини-Гори було ганебним.

- Спробуємо допомогти Гулліверу. Для виконання цієї роботи розділемося на групи. Перед вами знаходяться «Пам'ятки», як працювати в групах. Спікери отримують завдання: (Звучить музика 1-2 хв., поки учні виконують завдання)

КАРТКА№ 1:

Допоможіть Гулліверу усвідомити ганебність становища, в якому він опинився, перебуваючи у країні ліліпутів.(Кожен складає по 1

реченню, використовуючи різні звертання: «Шановний Гуллівере,...», «Містере Гуллівере,...», «Гуллівере,...», «Людино-Гора,...»).

КАРТКА№ 2:

Гуллівер розраховує на вашу підтримку. Зарадьте йому словами. (Складіть по 1 реченню, використовуючи різний початок речень: «Я вважаю, що Ви ...», «Як чужинець, Ви виявили ...», «Я розумію Ваше прагнення ...», «Ваш характер...»).

КАРТКА№ 3:

Кольорами передати Блефуску та Ліліпутію.

КАРТКА№ 4:

Кольорами передати Ліліпутію та Англію.

КАРТКА№ 5:

Що несе війна? Написати 1-2 слова.

КАРТКА№ 6:

Що дає нам мир? Написати 1-2 слова.

- Прослухаємо групи, які працювали над картками № 1, № 2.
- Що змусило Гуллівера замислитися над своїм становищем?
- До яких рішучих дій вдається Гуллівер?
- У Гуллівері прокидається людська гідність, що породжує рішучість та здатність до активних дій.
- Що собою являє острів Блефуску?
- Скільки триває війна між сусідніми державами?
- Що стало причиною війни?
- Зачитайте, якими були витрати у війні?
- Розглянемо картки № 3, № 4.

10. Історична довідка

«Ліліпутія – це Англія в мініатюрі», - говорив Д.Свіфт.

- Давайте звернемося до історичних подій XVIII ст. Якими були відносини між Англією та Францією у цей історичний період.? Слово нашому історику.

(На початку XVIII ст. тривала війна між Англією та Францією, яка отримала назву «Війна за іспанську спадщину». Англійські війська то терпіли поразки, то здобували перемоги. Десятки тисяч солдатів полягли на полях битв. На кожному кроці можна було зустріти людей, скалічених на полях війни. Народ тяжко переживав війну, що несла йому нещастя і злигодні).

- Д.Свіфт не був байдужим до цієї проблеми. Він засуджував війну, відкрито виражаючи своє ставлення до неї. У 1713 р. був укладений утрехтський мир між Англією та Францією.

- Як у народі називали цей мир? (Свіфтівський)

- Заслухаємо роботу груп за карточками № 5, № 6.

11. Складання доріжки миру та війни

- До чого веде доріжка війни? (до смерті)

- До чого веде доріжка миру? (до життя)

12. Робота над епіграфом уроку. (мікрофон)

- Повернемося до девізу нашої мандрівки.

- Поясніть, як ви розумієте слова Платона?

- А якою є наша держава? Що ви про неї знаєте? Чи має вона недоліки?(У першу чергу повинні змінитися ми).

III. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО

1. Д.Свіфт у своєму романі змушує людство замислитися над своїм життям, дбати про чистоту думок та душі й обрати шлях до майбутнього. Не можна опускатися до рівня ліліпутів і, тим більше, коритися їм. Треба мати власну гідність, бути собою, бо тільки так люди здатні побудувати НОВЕ КРАЩЕ ЖИТТЯ.

Сучасний російський поет Ф.Кривін писав:

Не так-то просто, проходя по городу,
Увидеть человека в полный рост:
Где великаны опускают голову,
Там лилипуты поднимают нос.

- А цього не повинно бути. Усе залежить від кожного з нас.

2. Проблемне питання

- Тож якою на зріст має бути людина? (Людина повинна бути велетнем розуму і духу. За такою людиною майбутнє. А розмір не має значення)

3. Гра «ВІТРИЛО»

- Нам час повертатися з нашої мандрівки. Тож перевіримо, чи витримають наші вітрила цю подорож.

1. Що означає слово ліліпут?(маленький, зіпсований)

2. Дюйм – скільки це? (2.5см)

3. Скільки морських подорожей здійснив Гуллівер? (4)

4. Як називається явище, яке не відповідає звичним уявленням?
(парадокс)

5. Які прийоми використовує автор для зображення життя у Ліліпутії? (сатира, алегорія)

6. Який предмет став причиною війни між Блефуску і Ліліпутією?
(яйце)

7. Як у народі називається мир, що був підписаний у XVIII ст. між Англією та Францією? (Свіфтівським)

- Декому необхідно ще затриматися у країні Ліліпутії та полагодити вітрила, тож записуємо домашнє завдання: написати міні-твір «Якою, на вашу думку, повинна бути ідеальна держава».

- А я з вами прощаюся. До нової зустрічі.

Домашнє завдання: написати міні-твір «Якою, на вашу думку, повинна бути ідеальна держава»